**Lausunto eduskunnan  sosiaali- ja terveysvaliokunnalle**
25.11.2024
Pienpanimoliitto ry

Pienpanimoliitto kiittää mahdollisuudesta lausua alkoholilain muutoksesta.

Esitys kotiinkuljetuksen sallimisesta on tervetullut uudistus, ja se korjaa pitkään vallinneen epäoikeudenmukaisen tilanteen, jossa ulkomaiset verkkokaupat ja pienpanimot ovat voineet toimittaa juomia suomalaisiin koteihin, mutta kotimaiset eivät.

Monien pienpanimoiden markkinat kasvavat tämän uudistuksen myötä lähikyliltä koko maahan, ja olutharrastajat pääsevät helpommin maistelemaan tuotteita ympäri Suomen. Tämä on nyt entistä tärkeämpää, sillä mietojen viinien kauppoihin tulo on lisännyt kilpailua kauppojen hyllyillä.

Emme usko uudistuksen lisäävän kuluttajien alkoholinkäyttöä merkittävästi, sillä rahtikulut ovat Suomessa aika suuret. Ruotsissa kotiinkuljetus esimeriksi vastaa noin kahta prosenttia Systembolagetin myynnistä. Riskikäyttäjät hakevat luultavasti edelleen halvan alkoholin lähikaupasta tai ulkomailta.

Toimitusmyynti tulee sen sijaan lisäämään alkoholiverokertymää Suomessa, koska osa rajojen ulkopuolelta tapahtuvasta matkustajatuonnista ja alkoholin kotiin tilaamisesta siirtyy Suomen rajojen sisäpuolelle.

Uudistus lisää myös pienpanimoiden mahdollisuuksia tehdä yritysmyyntiä, kun yritykset voivat tilata vaikkapa nimikkotuotteita toimitettuina.

Emme pidä iän ja asiakkaan humalatilan tarkistamista sen suurempana ongelmana kuin se on vähittäiskaupassa tai ravintoloissa. Henkilöllisyyksiä tarkastetaan jo nyt monien lähetysten luovuttamisen yhteydessä. Toimituspassit auttavat selkiyttämään sääntöjä ja tuovat varmuutta sääntöjen noudattamisesta. Toivomme, että ohjeet ja koulutukset näihin saadaan viimeisteltyä mahdollisimman pikaisesti.

Toimitusten aloittaminen voitaisiin sallia mahdollisimman pian. Siirtymäaika toimituspassien tähden on ymmärrettävä, mutta sen tulisi olla mahdollisimman lyhyt.
Alkoholilainsäädännöllä on tapana edetä verkkaisesti, joten olisi hyvä tavoitella aikaisempaa ajankohtaa keväällä, jotta lain voimaantulo ei lykkääntyisi kesäsesongin yli syksyyn.

***

On hyvä, että lakiesitys muuttui niin, että alle 500 000 litraa vuodessa valmistavat käsityöläispanimot saavat jatkossa toimittaa kuluttajille enintään 12-prosenttisia juomia, sillä niitä ne saavat myydä vähittäismyynnissä kuluttajille.

Pidämme sitäkin rajaa tosin keinotekoisena ja kilpailua vääristävänä. Olisi hyvä, että kaikki panimot ja tislaajat saisivat myydä kaikkia tuotteitaan kuluttajille niin omissa myymälöissä kuin niitä toimittamalla.

***

Pienpanimoliitto on yleisesti ottaen tervehtinyt ilolla Orpon hallituksen aikeita vapauttaa Suomen alkoholilainsäädäntöä.

Uudistuksia tehtäessä olisi hyvä pyrkiä suosimaan kotimaista työtä ja tuotantoa. Suomi on olutmaa, ja olutta täällä tuotetaan. Jos viini valtaa markkinat, menetetään paitsi kukoistavaa olutkuttuuria, myös paljon suomalaista osaamista ja työtä eri puolilla maata. Pienpanimoilla on muun muassa inflaation ja muuttuneiden kulutustottumusten tähden vaikeat ajat, ja ala tarvitsee tukea.

Lainsäätäjä voisi tukea kulutuskäyttäytymistä esimerkiksi laskemalla oluen verotusta, vastaavasti tuontiviinien veroja nostamalla. Lisäksi olisi hyvä, jos panimot voisivat perustaa ulosmyyntipuoteja muuallekin kuin panimoiden yhteyteen ja jos suomalaista alkoholinkäyttöä saataisiin kannustettua vähän enemmän ravintoloihin kotien sijasta.

Myös käsityöläispanimon tuotannon rajan nostaminen 500 000 litrasta miljoonaan litraan auttaisi pienpanimoita investoimaan kasvuun.

Lisäksi olisi hyvä korjata kaksi pitkään panimoita hiertänyttä epäkohtaa. Panimoiden välinen tuotannollinen yhteistyö vie edelleen niiltä verohuojennuksen, mikä vaikeuttaa yhteistoimintaa. Verohuojennus myös edelleen lasketaan tuotettujen eikä käyttöön luovutettujen litrojen mukaan, mikä aiheuttaa turhaa byrokratiaa verokynnystä ylitettäessä. Toivomme, että lainsäätäjät korjaavat nämä seikat samalla, kun alkoholilainsäädäntöä päivitetään.